

gui qui custodie aquestes peces. Estem jugant molt amb sentiments, però molt. I els sentiments són iguals a Catalunya que a l'Aragó pel que fa a allò que és important per a nosaltres.

—En canvi, un escriptor en català de la Franja, Francesc Serés, va reaccionar a les declaracions del president Iglesias dient que són els catalanoparlants de la Franja els que se senten menyspreats pel Govern aragonès.

—Per què?

—Perquè la llei de llengües no s'aprova, perquè l'ensenyament demana molt de voluntarisme...

—Naturalment no es pot imposar que es parli una llengua. Si ho imposem, hi haurà un rebuig frontal.

—L'anticatalanisme dona vots, a l'Aragó?

—Espero que no.

—Des que el president Marcel·lí Iglesias va arribar a la presidència, el 1999, anuncia una llei de llengües. Per què no s'ha aprovat encara?

—L'Estatut aragonès ja reconeix que té tres modalitats lingüístiques —el castellà, el català i la fabla— i s'ha fet un esforç important, des del punt de vista educatiu, sobretot a la zona catalanoparlant. S'endega, sempre que les famílies ho desitgen, el bilingüisme català-castellà. Perquè entenem que és un dret. I hem elaborat la llei per reconèixer els drets de qualsevol parlant. Som conscients que el moment més propici per presentar la llei serà després d'aprovar el nostre Estatut, que ja recull que s'ha de presentar la llei. Primer l'Estatut, després la llei.

—L'Estatut donarà rang de llengua oficial al català en la Franja?

—Es reconeix el dret dels qui el parlen.

Aquest és un pas importantíssim. I després ho abordarem amb una llei, però també crec que hem d'anar madurant. Ja assolirem aquesta maduresa.

—Què vol dir amb maduresa?

—Aragó és una comunitat autònoma amb 1,2 milions d'habitants, dels quals més de la meitat viuen a Saragossa ciutat. D'acord? Crec que s'ha de buscar el moment en què socialment s'estigui més preparat per afrontar una llei que ha de ser aprovada per unanimitat. No pot ser una llei dels uns contra els altres.

Alex Milian

El Govern aragonès enllesteix un recurs d'inconstitucionalitat contra l'Estatut valencià, que reconeix el "dret a l'aigua" de les "conques excedentàries". El PP d'Aragó, a l'oposició, ho aprova: ja no vol saber res de transvasaments.

Gerres d'aigua freda

Aragó està a punt de fer miques la Corona. A la disputa pel patrimoni artístic entre el seu executiu i el català cal afegir la insaciable discussió sobre l'aigua de l'Ebre.

Si en el primer dels casos, el Govern presidit per Marcel·lí Iglesias ha anunciat com a resposta la seua eixida de l'Euroregió Pirineus-Mediterrània, en el segon no ha estat menys contundent: els serveis jurídics de l'executiu redacten un recurs d'inconstitucionalitat contra el flamant Estatut valencià, l'únic de tots els que es reformen que ha culminat amb èxit el seu periple. Si el recurs prosperara —hipòtesi que troben improbable els pares del text, populars i socialistes valencians—, no hi ha dubte que seria una gerra d'aigua freda. Tan freda que estaria a un tres i no-res de passar a l'estat de congelació.

Blindar l'Ebre. Dissabte passat, l'endemà de tancar aquesta edició, expirava el període perquè els grups parlamentaris de l'Aragó —PSOE, PP, PAR, CHA i IU— presentaren esmenes al projecte de reforma de l'Estatut propi. Tot seguit s'encetarà el debat parlamentari, però "el punt de partida" —segons reconeixen fonts del PP aragonès— és el Pacte de l'Aigua; o siga, que la comunitat veïna gaudiria d'una reserva estratègica de 6.500 hm³. Això, com a mínim.

L'objectiu d'algunes formacions seria, pràcticament, "blindar" el riu. Aquesta amenaça ha estat pronunciada, fins i tot, pel president Iglesias, que sap del cert la importància que la defensa de l'aigua té entre els electors.

No debades, el PP de l'Aragó ha variat la seua posició respecte la d'ara fa quatre anys. El Pla Hidrològic apadrinat per José María Aznar, deien els po-

ulars, implicava importants inversions. El resultat d'aquell suport va ser una desfeta electoral, al 2003, de magnitud sísmica. A nivell autonòmic, però també municipal, on Juan Alberto Belloch, a Saragossa, va posar fi a una llarga etapa d'alcaldes conservadors.

Segons Juan Bolea, escriptor i columnista d'*El Periódico de Aragón*, el president del PP aragonès, Gustavo Alcalde, "ha fet l'anàlisi correcta: o renuncia a transvasar, o ha de tancar el partit".

El viratge ha comportat avisos als col·legionaris valencians. Alcalde els demana que "deixen d'insistir" en l'aigua de l'Ebre, sobretot amb el gastat argument que el riu "llança a la mar" recursos hídrics que estava previst desviar cap al País Valencià. "Per favor, no ens ajuden més", els ha dit, irònicament, el líder popular aragonès. La defensa del transvasament va ser un factor "molt important", a l'hora d'explicar la reculada en nombre de vots de fa tres anys.

El PP no ha aturat, però, la seua campanya de defensa numantina de l'aigua de l'Ebre. Sota el títol "Clar com l'aigua", i amb 20 gots plens a vessar d'un costat i només un de l'altre, s'explica que el riu ha "vessat a la mar" una quantitat equivalent a vint transvasaments. Un milió d'euros repartits entre ràdios, televisions i diaris.

Amb els articles del PHN que feien referència al transvasament de l'Ebre ja derogats, Alcalde, en canvi, dona el tema per finiquitat. A les autoritats del País Valencià que qüestionen ara els regadius dels Monegros, els recorda també que "aquest reg va començar l'any 1915, fa gairebé un segle".

Recurs. Durant el trànsit de l'Estatut valencià per les Corts espanyoles, el di-

putat de Chunta Aragonesista, José Antonio Labordeta, únicament va objectar un aspecte, del text, i no era minso: el "dret a l'aigua" procedent de "conques excedentàries". Aquest rebuig va fer que s'abstinguera a la presa de consideració del setembre i finalment, al febrer, quan es va fer la votació definitiva, s'oposara al redactat.

La desconfiança anava en augment. El 21 de març passat, quan encara no s'havia aprovat definitivament l'Estatut a les Corts valencianes, el Consell de Govern aragonès encarregava als seus serveis jurídics un recurs d'inconstitucionalitat a l'article 20 de la carta magna valenciana.

Què diu, l'article 20? Que "els valencians tenen dret a gaudir d'una quantitat d'aigua de qualitat, suficient i segura, per tal d'atendre les seues necessitats de consum humà i per a poder desenvolupar les seues activitats econòmiques i socials". L'Estatut reconeix, a més, el dret de redistribució "dels sobrants d'aigües de conques excedentàries atenent a criteris de sostenibilitat". Un dret que va aconseguir introduir el PP, amb l'únic afegit de "sostenibilitat" per part dels socialistes.

El recurs d'inconstitucionalitat està encara en mans dels juristes de l'executiu aragonès, en què cohabituen PSOE i PAR. "No és de rebut que una comunitat s'atribueca competències que no li corresponen", diu José Ángel Biel, vicepresident del Govern. Al departament de Presidència es limiten a informar això, però és suficient per saber que està en marxa. CHA, de la seua banda, demanava que les Corts d'Aragó, com a institució que aplega els representats elegits per tots els ciutadans aragonesos, també presentaren un recurs a l'esmentat article 20. El passat 4 de maig, però, aquesta proposta va ser rebutjada, amb els vots en contra dels dos partits de govern i l'abstenció de PP i IU.

Als pocs dies, el trencament del Govern tripartit a Catalunya va fer que Elvira Rodríguez, exministra de Medi Ambient amb Aznar, reobriera el debat sobre el transvasament. El cap del PP a l'Aragó li ha contestat que "ja n'hi ha prou de guerres de l'aigua". El Govern de Francesc Camps, en canvi, va salvar la iniciativa, fent evident que no l'afecten els temors dels companys.

Els responsables dels partits a l'Aragó, units: d'esquerra a dreta, Adolfo Barrena (IU), Bizén Fuster (CHA), Gustavo Alcalde (PP), Marcel·lí Iglesias i José Ángel Biel (PAR).

Fi del front antitransvasament.

Però el distanciament en el tema hídric no és exclusiu dels governs aragones i valencià, ni el més recent entre el PP d'ambdues autonomies. El conegut com a "front antitransvasament", que aixoplugava els catalans –sobretot, de

perts com ara Pedro Arrojo, una de les cares visibles de la Fundació Nova Cultura de l'Aigua, s'hi ha mostrat obertament en contra–, suposarien molts més hectòmetres cúbics –alguns parlen que fins a quatre vegades– que el mateix transvasament derogat.

S'aproxima un possible enfrontament entre aragonesos i catalans per la gestió de l'aigua de la conca de l'Ebre

les Terres de l'Ebre– i els aragonesos, està al llindar de l'extinció.

Primer que res, perquè el motiu mateix del front, la lluita contra el transvasament d'aigua de l'Ebre al País Valencià, Múrcia i Almeria, és història. Tot i que el PP no s'està de dir que el recuperarà si arriba a la Moncloa, cap d'aquests dos supòsits sembla, ara com ara, gaire segur.

Aquest possible enfrontament entre Catalunya i l'Aragó vindria provocat pel Pacte de l'Aigua pactat per tots els partits aragonesos, que inclou milers i milers d'hectàrees de regadiu i inclou un polèmic pla de residus.

Si aquest pacte recixira –queda la possible negociació amb Catalunya, i ex-

Les relacions entre els executius aragones i català, en aquest moment, ja són tibants. Com tibants són les relacions entre el PSC i el PSOE d'Aragó. Potser és el brou de cultiu per a una veritable lluita acarnissada que s'acosta –vegeu entrevista a Ferran Mascarell, conseller de Cultura català, pàgs. 76-77–. Els partits aragonesos, tant en el tema de l'aigua com en el de l'art sacre, estan més units que mai. A més, potser fruit de les negociacions per la reforma de l'Estatut veí, enquestes i polítics detecten un atiment de l'anticatalanisme. Responsabilitat dels segons serà sufcocar-ho, amb una gerra plena d'aigua.

Víctor Maceda